

Tilburg University

Aanpak van de schaduweconomie vraagt om grotere investering in de politie-organisatie

Wilthagen, Ton

Published in:
Het Financieele Dagblad

Publication date:
2019

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Wilthagen, T. (2019). Aanpak van de schaduweconomie vraagt om grotere investering in de politie-organisatie. *Het Financieele Dagblad*, 24.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Aanpak van de schaduw economie vraagt om grotere investering in de politie-organisatie

Ton Wilthagen is hoogleraar Arbeidsmarkt, Tilburg University. Reageer via expert@fd.nl

Wim van de Donk, commissaris van de Koning in Noord-Brabant, staat bekend als een bestuurder die altijd de verbinding en de nuance zoekt. Op 21 juni jongstleden haalde hij echter op een symposium ongevoord fors uit naar politie en justitie over de strijd tegen ondermijnende criminaliteit. Die slaan nog geen deuk in een pakje boter, stelde Van de Donk: te weinig mensen, te veel werk dat blijft liggen. Ook uitte Van de Donk kritiek op de aanhoudende digitale achterstand in de strafrechtketen, waardoor internationale criminelen nog steeds te makkelijk hun gang kunnen gaan.

De analyse van de commissaris werd kort daarna uitgebreid bevestigd door een studie van de Brabantse regionale kranten en het platform voor onderzoeksjournalistiek Investico, die over 'drugscampus Brabant' spreekt. Het is geen geheim dat de drugseconomie in Nederland een 'topsector' is die naar schatting miljarden omzet. Het is ook een grote arbeidsmarkt waarin met name in Brabant en Limburg jongeren met weinig kwalificaties, vrouwen (knippen van hennep) en zzp'ers (bouw van installaties, transport) belanden.

De bestrijding van ondermijning is complex. De ingestelde Taskforce RIEC Brabant-Zeeland heeft effect maar boekt nog niet genoeg resultaat. Eén van de vragen is of de arbeidsmarkt voor de politie tekortschiet om deze schaduw economie echt succesvol te kunnen aanpakken.

In elk geval bestaat er overeenstemming over de noodzaak van meer politieagenten. De komende zeven jaar zouden er zo'n 17.000 agenten bij moeten komen, op een huidig totaal van ruim 50.000. Dat heeft alles te maken met de pensioenuitstroom die aan de gang is. Hoogleraar criminologie Emile Kolthoff zei eerder dat de politie te weinig rekening heeft gehouden met het aantal mensen dat vertrekt.

OPLEIDINGEN

Het goede nieuws is dat studiekeuzers zeker geïnteresseerd zijn in het politievak. De website kombijdepolitie.nl trekt jaarlijks meer dan een miljoen bezoekers. Dat is belangrijk, want tijdens de selectieprocedure gaat maar één op de dertien kandidaten voor agent op mbo-niveau door.

Het beeld dat naar voren komt, is dat kabinetten pas heel laat extra geld (recent zo'n €210 mln) voor uitbreiding van de politiecapaciteit beschikbaar zijn gaan stellen. Bovendien liep de af-

ILLUSTRATIE: HEIN DE KORTE VOOR HET FINANCIËLE DAGBLAD

gelopen jaren het proces van vorming van een nationale politieorganisatie, dat intern veel drukte en ook onzekerheid gaf. In diezelfde periode groeide de georganiseerde criminaliteit stug door, inclusief de motorbendes.

Door de late komst van het geld, kunnen de opleidingen - de Politieacademie in het bijzonder - de uitbreiding niet makkelijk bijbenen, omdat daarvoor meer docenten nodig zijn. Dat geldt zeker ook voor vervolgoopleidingen. Bij zijn vertrek als directeur van de Politieacademie in mei van dit jaar zei Leon Kuijs: 'We zijn gebouwd op 2000 studenten per jaar en moeten naar 2700. Dat is een forse groei. Als je enig inzicht hebt in het onderwijs dan weet je dat een onderwijsorganisatie die groeit kan kraken en piepen.'

Hier komt bij dat de capaciteit van de politie, vooral van de 'blauwe teams' (de agenten op straat) in de praktijk een stuk kleiner is dan de formatie zoals die op papier staat. Oudere agenten hebben soms ontheffingen voor nachtwerk, doen bijvoorbeeld geen horecatoezicht meer, of zijn minder gaan werken. Meewerkende studenten worden door het beleid volledig meegesteld, ook al zijn ze maar deels binnen

het team inzetbaar, omdat ze ook naar school moeten. Vakantieperiodes, festivals en grote evenementen trekken een enorme wissel op de teamcapaciteit en er moet ook inzet worden geleverd aan andere politieregio's.

En ten slotte stromen agenten veelvuldig door naar hogere functies die elders in of buiten de regio worden aangeboden binnen de politieorganisatie. Die gaten kunnen niet per direct worden opgevuld. Agenten moeten daardoor extra (nacht)diensten draaien en leidinggevend worden ook ingeroosterd.

PERSENEELSBELEID

Een groot knelpunt is het aantrekken en behouden van IT-professionals en dataspecialisten op hbo- en wo-niveau, zowel afkomstig uit de opleidingen als vanuit zij-instroom uit andere sectoren. Die zorg deelt de politie met andere publieke sectoren, zoals defensie. De strijd tegen ondermijning is in hoge mate een strijd om informatie en dataveredeling.

Hier staat de politie inderdaad sterk op achterstand. Er zijn in dit licht campagnes opgezet, maar er zal nog nadrukkelijker moeten worden geke-

ken naar de beloning en het loopbaanperspectief van mogelijke kandidaten. Daarnaast zoekt de politie medewerkers met een dubbele culturele achtergrond, om goed te kunnen inspelen op de veranderende samenleving.

Meer capaciteit voor de politie, betekent eenvoudig dat meer kan worden ingegrepen in de ondermijnende criminaliteit. Door minder werkdruk blijft minder werk liggen. Maar deze acties en interventies, zoals het oprollen van wietkwekerijen en drugsdossiers, zijn vanuit de strafrechtketen alleen zinvol als het Openbaar Ministerie en de rechterlijke macht hier voldoende en effectieve opvolging aan kunnen geven.

Ook dat is een arbeid- en organisatievraagstuk. Gebeurt dat niet, dan stopt de aanpak en treden demotatie en gezichtsverlies op, terwijl politiemensen juist sterk gemotiveerd zijn voor het werk dat zij doen. Politieagenten hebben een zware functie doordat zij te maken krijgen met ingrijpende, onvoorspelbare en soms levensbedreigende situaties. Goed personeelsbeleid is om die reden een voorwaarde voor duurzame inzetbaarheid en het zijn van een aantrekkelijke werkgever.

Een groot knelpunt is het aantrekken en behouden van IT-professionals en dataspecialisten